

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'EDUCACIÓ

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 14 de juny de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- La seva disconformitat per la manca de plaça del seu fill, que assistia a l'escola Doctor Ferran i Clua, al centre adscrit institut L'Alzina.
- El seu fill assistia a aquesta escola des de P3 i ara que acabava la primària no tenia garantida una plaça a l'institut L'Alzina, malgrat que feia anys que hi havia el projecte que aquests dos equipaments, que compartien espais (el pati i el servei de menjador), passessin a ser un institut escola.
- Com que aquest institut no es trobava dins la seva zona d'influència, no disposava dels 30 punts de proximitat i els altres instituts alternatius quedaven molt més lluny. A més, això li comportava problemes logístics greus, donat que la seva filla petita assistia també a l'escola Doctor Ferran i Clua.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Consorci d'Educació de Barcelona (CEB)** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 28 de juny de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 9 de gener de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

L'escola Doctor Ferran i Clua està ubicada a la zona educativa 24 del districte de Sant Andreu. L'escola disposa de dos centres de secundària adscrits: l'institut L'Alzina i l'Institut Dolors Aleu (antic institut Joan Fuster).

La proximitat i les bones relacions de veïnatge entre l'escola Doctor Ferran i Clua i l'institut L'Alzina ha provocat que tradicionalment bona part de l'alumnat de 6è de l'escola Doctor Ferran i Clua opti per l'institut L'Alzina en primera opció (vegeu la taula següent). No obstant això, l'institut L'Alzina també té adscrits altres centres de primària de la zona com són l'escola El Sagrer, l'escola Emili Juncadella, l'escola L'Estel i l'escola Pompeu Fabra.

Demanda de centres públics en primera opció d'alumnes de 6è de Dr. Ferran i Clua	Curs 22-23	Curs 21-22	Curs 20-21
Institut Dolors Aleu	1		1
Institut L'Alzina	45	41	42
Institut Moisès Broggi	1		
Institut Teresa Pàmies	1		1
Institut Carrasco i Formiguera	0		1
Institut Valldemossa		1	
Institut Barri Besós		1	
Total general	48	43	45

A la preinscripció per al curs 22-23 l'institut L'Alzina va rebre per a 1r d'ESO més sol·licituds que places disponibles. El centre oferia 90 places i va rebre 119 sol·licituds en primera opció. En aquest sentit, de les 45 sol·licituds per accedir a 1r d'ESO de l'escola Doctor Ferran i Clua hi van poder accedir 33 famílies. En el procés de preinscripció, les altres 12 sol·licituds es van assignar als centres que les famílies havien posat en segona o tercera opció, com es pot veure a la taula següent.

Petició de l'assignació				
Centre assignat	1a	2a	3a	Total general
Arrels		1		1
Camí			1	1
Cor de Maria-Sabastida		1		1
Guinardó		2	1	3
Institut-Barcelona Congrés			1	1
Institut Dolors Aleu		5		5
Institut L'Alzina	33			33
Total general	33	9	3	45

Assignacions de les sol·licituds de l'escola Doctor Ferran i Clua que van optar en primera opció per l'institut L'Alzina

En l'actualitat, **no s'està treballant per constituir un institut escola entre l'escola Doctor Ferran i Clua i l'institut L'Alzina**, ja que els criteris en l'organització de les adscripcions entre primària i secundària es basen en la distribució equilibrada de

l'alumnat, la lluita contra la segregació i la creació de centres equivalents a la mateixa zona educativa. Les famílies de l'escola Doctor Ferran i Clua poden optar per dos centres adscrits (l'institut L'Alzina i l'institut Dolors Aleu), l'oferta de places de tots dos instituts, amb projectes propis, dona resposta a la demanda potencial dels alumnes de 6è de les diverses escoles adscrites, entre aquestes l'escola Doctor Ferran i Clua, i garanteix la continuïtat primària-secundària.

Hi ha 50 alumnes provinents de l'escola Doctor Ferran i Clua que han participat en el procés de preinscripció per a l'ESO. D'aquests, 45 alumnes han demanat en primera opció l'institut L'Alzina, 2 alumnes han demanat aquest institut en altres opcions i 3 alumnes no han demanat aquest centre.

Dels 45 que el demanen en primera opció, 33 han estat assignats a l'institut L'Alzina, 4 estan en llista d'espera i 8 no estan ni a la llista d'espera ni assignats. Dels 2 que han demanat l'institut L'Alzina en altres opcions, n'hi ha 1 en llista d'espera i 1 que no està ni assignat ni en llista d'espera.

Sol·licituds	Assignats a l'institut L'Alzina	En llista d'espera de l'institut L'Alzina	Assignats en un altre institut	Totals
Institut L'Alzina en 1a opció	33	4	8	45
Institut L'Alzina en altres opcions	-	1	1	2
No demanen l'institut L'Alzina	-	-	3	3
Totals	33	5	12	50

Malgrat que en el nou decret d'admissió de l'alumnat hi ha una disposició transitòria en la seva aplicació, el Consorci d'Educació té el compromís de donar plaça a un institut adscrit sempre que les famílies hagin prioritzat els centres adscrits en la seva sol·licitud.

En els darrers anys, el Consorci d'Educació ha treballat intensament per millorar i reforçar la continuïtat pedagògica entre l'etapa de primària i l'etapa de secundària. S'ha impulsat un nou model del pas de l'educació infantil i primària als instituts de secundària obligatòria de titularitat pública, basat en la creació de nous instituts escola a la ciutat i en la creació d'unitats de referència entre centres educatius públics de primària i secundària que garanteixin la continuïtat pedagògica en els itineraris de l'alumnat i corregeixin la desigualtat entre escoles i instituts en les adscripcions, amb un model més racional, coherent i equitatiu.

En el curs 2016-2017 hi havia 2 instituts escola públics a la ciutat de Barcelona, en el proper curs 2022-2023 a la ciutat hi haurà 16 instituts escola públics. La voluntat del Consorci d'Educació és seguir treballant en aquesta direcció i ampliar el nombre d'instituts escola sempre que les condicions per a aquests processos d'integració, de centres públics ja existents i de transformació de centres privats concertats a centres

públics, siguin els adequats, compleixin la normativa vigent i reverteixin en benefici de tota la comunitat educativa.

CONSIDERACIONS

1. Retard en la resposta municipal

La Regidoria d'Educació de l'Ajuntament ha trigat més de 6 mesos a facilitar a la Sindicatura de Greuges de Barcelona la informació que es va sol·licitar per resoldre la queixa, tot i que l'informe elaborat pel CEB és de data 13 de juliol de 2022. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable, d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, **incompleix el deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, **es recorda a la Regidoria d'Educació l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania.**

2. Dret a l'educació, igualtat d'oportunitats educatives i inclusió escolar

El dret a l'educació, universal i gratuïta, està reconegut a la Constitució espanyola en l'article 27, que estableix el dret a l'educació en condicions d'igualtat. De manera més específica, la Llei orgànica 8/1985, que regula el dret a l'educació, declarava l'educació com a servei públic essencial i, posteriorment, la Llei orgànica 2/2006 d'educació (recentment modificada per la Llei orgànica 3/2020) incorpora la universalitat i l'equitat com a principis bàsics.

En l'àmbit autonòmic, l'article 4 de la Llei 12/2009 d'educació estableix que tothom té dret a accedir en condicions d'igualtat al sistema educatiu. També està reconegut el dret a l'elecció de centre, **però en el marc de l'oferta educativa.** És a dir, la legislació consagra el dret de les famílies a expressar les seves preferències respecte dels centres educatius durant el procés d'admissió i que l'Administració educativa les tingui en compte, però no garanteix que les famílies puguin escolaritzar els seus fills i filles als centres educatius que escullin.

L'educació bàsica és obligatòria i ha de ser accessible per a tothom. El Servei d'Educació de Catalunya està compost pels centres públics, però també inclou els centres privats sostinguts amb fons públics, que han de garantir a totes les persones l'accés a una educació de qualitat i en condicions d'igualtat en els ensenyaments obligatoris i en els declarats gratuïts.

A la ciutat, cada any l'oferta de places escolars sufragades amb fons públics és significativament superior al nombre de persones que sol·liciten plaça escolar als nivells d'accés.

Així mateix, el procés d'admissió de l'alumnat és adequat i compleix amb l'objectiu de garantir l'accés universal a l'educació en la mesura que disposa d'una oferta de places suficient per donar resposta a la demanda d'escolarització a les diverses zones de la ciutat, especialment als centres de titularitat pública, que poden garantir una educació laica a qui ho sol·licita.

3. Itineraris escolars entre la primària i la secundària i adscripció als centres

L'article 31 del Decret 11/2021 de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió als centres del Servei d'Educació de Catalunya estableix els criteris d'adscripció entre centres de primària i secundària.

Es preveu l'adscripció a un o més centres, sempre que estiguin sufragats amb fons públics, dins el mateix municipi o zona educativa. Aquesta adscripció es fa prenent en consideració la disponibilitat de places del centre o centres receptors, **la programació de l'oferta de llocs escolars, la proximitat dels centres, l'impacte de les adscripcions en l'escolarització equilibrada de l'alumnat i també els objectius dels projectes educatius respectius**. De fet, la continuïtat escolar es considera cada vegada més com un element integrador que facilita l'aprenentatge.

El mateix Departament d'Educació està actualment promovent la creació d'instituts escola, tant a la ciutat de Barcelona com a la resta del territori, com a model integrat d'escolarització dels 3 als 16 anys sota els eixos de continuïtat formativa; enfocament del seguiment evolutiu dels alumnes; convivència d'infants i adolescents; metodologies d'aprenentatge globalitzat; versatilitat, polivalència i globalització de la didàctica docent, així com lideratge marcadament pedagògic.

4 Adscripció de l'escola Doctor Ferran i Clua a l'institut L'Alzina

De la informació exhaustiva facilitada pel CEB es constata que la seva actuació és correcta i d'acord amb les criteris que s'estableixen a l'article 31 del Decret 11/2021.

L'institut L'Alzina és un dels dos instituts referents de l'escola Doctor Ferran Clua i el que rep gran part de l'alumnat d'aquesta escola.

Tot i que el Departament d'Educació està actualment promovent la creació d'instituts escola, en aquest cas concret actualment no hi ha un projecte per fer un institut escola d'aquests dos centres.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Consorci d'Educació de Barcelona ha estat correcta i en aplicació de la normativa vigent en matèria d'educació. L'article 32 del Decret recull l'obligació de garantir una plaça al centre adscrit o en un dels centres adscrits, si hi ha una adscripció a més d'un centre.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.